

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XIX; NOVEMBER 2023; - ZADARMO - *****

Stretnutie po rokoch 65-nici

Výberové konanie

Obec Pohorelá, Školská 349/6, Pohorelá zastúpená Ing. Janou Tkáčikovou, starostkou obce vyhlasuje v zmysle ustanovení zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

výberové konanie na obsadenie pracovného miesta: obsluha čistiarne odpadových vôd.

Termín nástupu: ihneď

Pracovná náplň: údržba a obsluha čističky odpadových vôd a príslušných strojov a zariadení, prečerpávacích staníc, vodárenské a elektrikárske práce, údržba areálu

Denné povinnosti obsluhy: vizuálna a akustická kontrola chodu a stavu čistiarny odpadových vôd, testovanie sedimentácie po 30 minútach a zápis do prevádzkového záznamu, udržiavanie čistiarny odpadových vôd v čistote a poriadku, kontrola motorov a dúchadiel, či nevýdávajú neobvyklý zvuk, alebo sa neprehrievajú, odstraňovanie plávajúcich predmetov z nádrží, kontrolovanie mamutiek, či nie sú upchaté, kontrolovanie činnosti systému sťahovania povrchu dosadzovacej nádrže, kontrolovanie priehľadnosti dosadzovacej nádrže min. 50 cm a odtoku z nej, či nie je zakalený, kontrola tesnosti rozvodu vzduchu a utesnenie netesných miest, zápis do prevádzkovej knihy o kontrole

Ostatné: príprava, zber a spracovanie štatistických údajov, zisťovanie čiastkových štatistických údajov, ostatné podľa pokynov starostu

Uchádzač o vyššie uvedené funkciu musí spĺňať:

Kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie:

- Zdravotná spôsobilosť
- Spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu

Zoznam požadovaných dokladov, ktoré je uchádzať povinný predložiť:

- Udelenie súhlasu pre poskytnutie výpisu z Registra trestov
- Čestné vyhlásenie o tom, že je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu

Mzda mesačná: od 571,95 EUR/23 hodinový úväzok

Druh pracovného pomeru: 23 hodín týždenne – čiastočný úväzok, ktorý je v prípade záujmu možné doplniť do plného pracovného úväzku v rámci prác na údržbe obecného majetku.

Záujem o voľné pracovné miesto je možné oznámiť telefonicky, emailom, prípadne osobne na:

048/6196102, Obec Pohorelá, Školská 349/6, 976 69 Pohorelá, starosta@pohorela.sk

Blížišie informácie poskytne: Ing. Jana Tkáčiková 048/6196102, starosta@pohorela.sk

DEŇ ČERVENÝCH MAKOV

Deň výročia ukončenia prvej svetovej vojny si svet pripomína 11. novembra ako Medzinárodný deň vojnových veteránov. Dovtedy najkrvavejší, štyri roky trvajúci konflikt v dejinách ľudstva ukončilo prímerie, ktoré bolo podpísané 11. novembra 1918 o 11.11 h v reštauračnom vozni francúzskeho generálneho štábu v lesíku neďaleko severofrancúzskeho mesta Compiègne.

V krajinách Spoločenstva národov (Commonwealth) znie oficiálny názov tohto dňa Deň pamäti (Remembrance Day), v Spojených štátoch amerických si ho pripomínajú ako Deň veteránov, vo Francúzsku a v niektorých ďalších západoeurópskych krajinách ako Deň prímeria.

Keďže symbolom utrpenia vojakov vo vojnovom konflikte sa stal červený kvet vĺčieho maku, Medzinárodný deň vojnových veteránov nazývajú v niektorých krajinách aj Deň červených makov a pripnutím symbolického kvetu si ľudia pripomínajú hrdinstvo vojakov a vzdávajú im úctu. Kvet vĺčieho maku si zvolila do svojho znaku aj Únia vojnových veteránov Slovenskej republiky.

Dňa 11.11.2023 sme si aj v našej obci pripomenuli pietnym aktom ukončenie I. svetovej vojny pri pamätníku padlých v oboch svetových vojnách. Potešila nás účasť žiakov ZŠ s MŠ Pohorelá s ktorou už dlhšie spolupracujeme. Snažíme sa už niekoľko rokov vytvoriť Klub mladých pri našej ZO. Dúfame, že sa nám to tento rok podarí. Pomáha nám pri tom aj p. učiteľka dejepisu Ing. Anna Pravotiaková, ktorá sa stala členkou výboru ZO.

Ján Lakanda

PODUJATIA

PRIVÍTANIE MIKUŠA A SÍŤNOSTNÉ ROZSVIETENIE VIANOČNÉHO STROMČEKA NA POHORELSKOM NÁMESTÍ V PIATOK 8.12. OD 15:00 HOD.

26.12. O PUTOVNÝ LOPÁR

ZODPOVEDNÝ OBSTARÁVATEĽ 2022

Portál **TRANSPAREX** udelil obci Pohorelá ocenenie **Zodpovedný obstarávateľ 2022** za výsledky v oblasti verejného obstarávania v uplynulom roku. V rebríčku hodnotenia sme sa ocitli na popredných priečkach spomedzi 4400 verejných obstarávateľov a získali nadpriemerné hodnotenie A+.

Za toto ocenenie ďakujeme našim zamestnancom, ktorí sú zodpovední za proces verejného obstarávania. Kvalitná príprava zákaziek a ich rýchla realizácia nám pomáha šetriť verejnými financiami a zvyšuje dôveryhodné postavenie našej obce v očiach občanov a celého Slovenska.

Ocenenie **Zodpovedný obstarávateľ 2022** udelila spoločnosť ProWise, a. s., ktorá portál **TRANSPAREX** prevádzkuje.

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

Základná škola s materskou školou Pohorelá usporiadala 27. októbra 2023 „Lampiónový sprievod“. Žiaci sa stretli v jedálni ZŠSŠ, kde boli pre nich pripravené tvorivé dielne, malé občerstvenie, maľovanie na tvár, či maľovanie pieskom. Lampiónový sprievod ulicami obce Pohorelá bol naplánovaný na 18:00 hod. Z dôvodu nepriaznivého, daždivého počasia sa uskutočnil sprievod len vonkajšími chodníkmi ZŠSŠ Pohorelá. Zároveň počas dňa prebiehala aj súťaž o najkrajšie vyzdobenú triedu školy, kde jednoznačne zvíťazili malí prváčikovia. V súťaži o najkrajšiu a najväčšiu tekvicu si prvenstvo vybojovala Nelka Vojtko Kubandová.

REFLEXNÉ PRVKY

Dlhšie znížená viditeľnosť v ranných a večerných hodinách počas zimného obdobia, jari a jesene je príčinou zvýšeného počtu dopravných nehôd. Počas týchto ročných období si treba uvedomiť, že vidieť a byť videní je životne dôležité nielen pre vodičov, ale najmä pre chodcov a cyklistov. Žiadame občanov, aby správne zhodnotili konkrétnu situáciu a neprechádzali cez cestu, ak prechod cez ňu nie je bezpečný, nevstupovali na vozovku, ak nemajú dostatok času na bezpečný prechod, a ak prichádzajúce vozidlo nie je v dostatočnej vzdialenosti potrebnej pre zastavenie vozidla vodičom, vzhľadom na stav vozovky. Ďalej vyzývame občanov, aby za zníženej viditeľnosti (v noci, skoro ráno, neskoro večer, za hmly a za dažďa) používali **reflexné prvky** viditeľne na sebe, prípadne reflexný bezpečnostný odev, nakoľko tieto prvky výrazne prispievajú k bezpečnosti chodcov. Pod pojmom „mať na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky“ sa rozumie používať tieto prvky na svojom oblečení, resp. priamo na tele - napr. rôzne reflexné pásky, samolepky a pod. Tieto prvky má mať účastník cestnej premávky umiestnené najmä na strane, ktorá je priľahlá k vozovke, t. j. na ľavej strane tela. Treba si uvedomiť, že používanie reflexných prvkov zvyšuje viditeľnosť v šere a v tme odrážajú dopadajúce svetlo až na 200 metrov.

ANDREJCOVÁ VERTIKAL

Andrejcová vertikál alebo „výbeh na Andrejcovú“ sú jednodňové preteky do kopca dlhé 5,1 km s prevýšením 760+ m. Trasa vedie z centra obce Pohorelá (750 m. n. m.) po modro značenom turistickom chodníku na hlavný hrebeň Nízkyh Tatier s cieľom na vrchu Andrejcová (1510 m. n. m.). Trať je náročná najmä pre strmý profil a málo tienistých úsekov. Preteky sú súčasťou Horehronskej trailovej ligy, ktorá sa koná už 4. rok. Dňa 14. októbra 2023 sa na štart v Pohorelej postavilo 182 pretekárov. Najrýchlejší muž a žena obhájili svoje prvenstvo z minulého roka. Rekordy trate držia Jozef Hlavčo (31:48,60) a Patrícia Lorková (42:04,08).

Výsledky ANDREJCOVÁ VERTIKAL:

Muži do 39 rokov

1. Jozef Hlavčo	32:15,57
2. Miroslav Hraško	35:51,16
3. Andrej Sarvaš	36:01,52
17. Matúš Baláž	43:38,68
37. Radoslav Terek	50:45,30

Ženy do 39 rokov

1. Patrícia Lorková	43:51,43
2. Tereza Poliaková	44:36,12
3. Borbála Lantoš	45:21,83
7. Veronika Gandžalová	48:33,11
17. Janka Zibříková	55:58,71

Muži nad 40 rokov

1. Ján Durnek	37:15,03
2. Henrich Tóth	38:38,45
3. Zbigniew Jaworski	39:27,68
28. Peter Halaj	52:26,45
30. Miroslav Pompura	53:48,00

Ženy nad 40 rokov

1. Viera Slivková	46:09,69
2. Anna Zvarová	47:48,67
3. Slavomíra Prokšejová	49:30,17
15. Ľudmila Vojtková	01:02:38,64
23. Zuzana Rochovská	01:17:02,81

Gratulujeme!

Celkové umiestnenie našich v „Horehronskej trailovej lige 2023“:

MUŽI:

	Počet pretekov
16. Matúš Baláž (2003)	3/5 300 b
19. Radoslav Terek (1997)	5/5 290 b
40. Miroslav Pompura (1964)	5/5 202 b
Ján Siman (1982)	1/5 168 b
Peter Halaj (1971)	1/5 54 b

ŽENY:

4. Veronika Gandžalová (1991)	3/5 438 b
22. Ľudmila Vojtková (1981)	5/5 279 b
30. Zuzana Rochovská (1980)	3/5 194 b
Janka Zibříková (1986)	1/5 110 b

ALTÁNOK NA HRABĽOCH

UaPPS Pohorelá pod vedením pána Jána Ďubura s finančnou podporou Obce Pohorelá, majstrami Paľusovcami a miestnymi dobrovoľníkmi vybudovali na Hrabľoch drevený prístrešok – altánok, ktorý môžu využívať miestni obyvatelia i náhodní okolojdúci. Dokončovacie práce na ňom budú pokračovať budúci rok. Prosíme vás o udržiavanie čistoty a poriadku na tomto mieste. Nenechávajte tam odpad a rôzne zvyšky. „Umelci“, nevyrezávajú a nepíšte „svoje pocity“ na steny altánku! Veríme, že bude slúžiť ľuďom veľmi dlho.

RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE PRI ZŠ POHORELÁ

Rodičovské združenie pri základnej škole v Pohorelej aj tento rok žiadalo o dotáciu z rozpočtu obce Pohorelá. Z dotácie vo výške 1850 €, ktorá mu bola schválená, zakúpilo záhradné prvky do areálu školy. Sú to parkové lavičky, koše, kvetináče a okrasné kry. Dve lavičky sú umiestnené pri jazierku, kde vznikla oddychová zóna pre žiakov. Ďalšie dve lavičky sú pred ekoučebňou. Pred vchodom do hlavnej budovy sú rozmiestnené exteriérové kvetináče a 30l odpadkový koš. V priestoroch pred telocvičňou boli vysadené okrasné kríky. Aj touto aktivitou chce rodičovské združenie prispieť k zveľadovaniu a vytváraniu príjemného prostredia pre naše deti. Rodičovské združenie chce aj touto cestou poďakovať za spoluprácu Obecnému úradu Pohorelá a vedeniu ZŠsMŠ Pohorelá.

MÁRIA GROCHOVÁ, ROD. DOVALOVÁ (94 ROKOV)

Autorka zaujímavej kolekcie, módna návrhárka pani Mária Grochová tvorí technikou háčkovania originálne odevy a doplnky z bavlny, vlny a zmesových materiálov viac ako 60 rokov. Jej šatník zahŕňa vyše 500 háčkových a recyklovaných modelov.

Pochádza z Pohorelej, no väčšiu časť svojho života prežila v Pezinku a Modre. Narodila sa 7. októbra 1929 ako posledné – ôsme dieťa kožušníckemu majstrovi Jozefovi Dovalovi a Márii Kristíne Dovalovej, rodenej Fúrovej. Talent a zručnosť získala už z rodiny, pozorovaním rodičov pri práci a postupným zapájaním sa. Spoznávala ručné práce a výrobné postupy, ktorým sa priučila už ako malé dieťa. A práve toto vníma ako kľúčové pre svoju ďalšiu tvorbu. Jej otec bol kožovník – kušnier, už tretej generácie, ktorá spracovávala kožu. Dokázal ju pretvárať na ozdobné umelecké výrobky, napríklad kožušky alebo vyšívane vesty, typické horehrónské. Mama zasa ovládala celý výrobný postup spracovania ľanu. Pani Mária sa už ako 5 ročné dieťa motala pri nej a pamätá si, ako práve pri tkaní ľanu prvýkrát vnímala a spoznávala farby, ktoré ju úplne nadchli. Vždy, keď si spomenie na rodičov, nezabudne vyjadriť úctu a hrdosť z príslušnosti k rodine a nesmiernu vďačnosť za to všetko, čo sa od nich naučila a čo jej odovzdali.

Nedostatok a skromné podmienky, ktoré boli v tej dobe ju neobmedzili, ale ešte viac podnietili k vynaliezavosti, kreativite a praktickému prístupu, ktorý uplatnila aj vo svojej tvorbe. Mnohé veci bežného života vie znovu použiť a vymyslí im nové, šikovné využitie. Tak si vytvorila napríklad aj nákupné tašky. Dokáže vidieť krásu aj tam, kde by ju málokto rozpoznal. Či je to vlna, bavlna alebo aj umelé vlákna, rôzne ich skombinuje a pod jej rukami sa všetok materiál mení na nepoznanie.

„Tolko krásy som vytvorila a to všetko vďaka recyklácii. Veď kde by sme na to zobrali peniaze? A ja som sa ako žena chcela pekne obliekať.“

Základom jej vzorov sú štvorce alebo viacuholníky v rôznych farebných kombináciách.

Nikdy netvorila na zákazku, ani na predaj. Párkrát nejaké šaty darovala, ale pochopila, že jej prístup k tejto tvorbe je úplne iný ako ostatných.

„No je to ručná práca a tá je vzácna. Tá nikdy nevyjde z módy! Pre mňa má vysokú hodnotu, lebo viem, koľko času, trpezlivosti a lásky som do nej vložila, aj koľko radosti mi to prináša. Ale to vie pochopiť len ten, kto má pre to cit.“

Je to skutočná módna návrhárka a ľudová umelkyňa. Najskôr svoje výtvary odkladala, že budú len na špeciálne príležitosti, lebo tá pozornosť, ktorú v nich pútala, prekvapila nielen ju, ale aj jej manžela. No rozhodla sa, že ich bude nosiť, lebo sú ako jej druhá koža. V nich je sama sebou a je originálna. Každé jedno dielo detailne pozná. Vie presne odkiaľ je ktorá priadza. Ktorá je recyklovaná a ktorá pridaná nová. Šaty sa jej spájajú aj s rôznymi vzácnymi príležitostami, na ktorých sa zúčastnila. Každý jeden model má myšlienku a svoje doplnky. Z domu vychádza vždy perfektne doladená. Niekedy sa aj vráti, aby niečo zmenila, ak nie je úplne spokojná.

(Zdroj: Módny magazín Márie Grochovej, 10/2019)

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

94 rokov

Mária Tešárová, Kpt. Nálepku 276

91 rokov

Ján Adam, Jánošíkova 455

90 rokov

Anastázia Brozmanová, Kpt. Nálepku 4
Antónia Malecká, Jánošíkova 480

89 rokov

Anna Krajčiová, Hviezdoslavova 53

87 rokov

Jozef Borlok, Kpt. Nálepku 171
Emília Murínová, Pohorelská Maša 19

85 rokov

Mária Janošková, Nová 367

84 rokov

Mária Tlučáková, Nová 334

83 rokov

Matej Gandžala, Clementisova 746
Anna Borloková, Hviezdoslavova 67

82 rokov

Elena Halajová, Kpt. Nálepku 187

81 rokov

Mária Gavurová, Hviezdoslavova 48
MUDr. Michal Obložinský, Pohorelská Maša 11

80 rokov

Mária Šulejová, Clementisova 766
Mária Puťošová, Kpt. Nálepku 166

75 rokov

Veronika Pompurová, M. R. Štefánika 695

70 rokov

Emília Datková, M. R. Štefánika 681
Karol Krupa, M. R. Štefánika 696
Júlia Pribylinová, Orlová 641
Daniela Gáliková, Jánošíkova 471
Ondrej Šiman, Kpt. Nálepku 295

65 rokov

Jozef Tlučák, Nová 341
Tomáš Pompura, Kpt. Nálepku 76
Marián Puška, Za Hronom 836
Veronika Petrušková, Jánošíkova 444

60 rokov

Marta Baranová, M. R. Štefánika 683

NOVORODENCI

Eliška Pohančaníková, Orlová 566
Arthur Jedliček, Hviezdoslavova 52

MLADOMANŽELIA

13.10. Adriana Kapcová, Kalinovo
Jozef Mikolaj, Clementisova 724

ZOSNULÍ

Stanislav Pištula, 36 r.

Termíny zberu PLASTOV a PAPIERA

28.11. 27.12.

**Zbierajú sa len ŽLTÉ a MODRÉ
plné a zaviazané vrecia.**

Plasty a papier sa zbierajú každý štvrtý utorok.
Nezabudnite plastové fľaše a plechovky stlačiť,
aby sa zmenšil ich objem!

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

29.11. 13.12.

Žiadame občanov, aby si nádoby vyložili pred
brány už deň vopred! Zbiera sa od 07:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

Pohorelské železiarne

BRATSKÁ POKLADNICA

Významnou sociálnopolitickou ustanovizňou bola bratská pokladnica. Existovala už pri prechode do nového vlastníctva a jej členmi boli robotníci v hutníckych prevádzkach. Koháry sa o bratskej pokladnici dozvedel až roku 1810 – usiloval sa ju ovládnuť. Žiadal od šafárov, aby mu predložili jej záverečné účty, ale správa železiarne mu tlmočila zamietavé stanovisko bratstva odôvodňované tým, že zo závodu do bratskej pokladnice neplynú nijaké príjmy a že ide o svojpomocnú organizáciu. Koháry však každý rok znova žiadal a urgoval predloženie záverečného vyúčtovania na revidovanie. Ešte ani roku 1816 robotníci nekapitulovali, dňa 20. júla 1816 šafári Kohárymu píšú informáciu, že si robotníci nedajú nikomu s vlastnými peniazmi manipulovať a odopreli zaslať vyúčtovanie. Prvé záverečné účtovanie bratskej pokladnice sa v dokumentácii závodu zjavuje až roku 1817. Koháry naliehal najmä na prvého šafára, aby presvedčil cechmajstra a bratstvo o oprávnenosti záujmu majiteľa závodu o bratskú pokladnicu, o dispozičnom práve majiteľa. Pretože nemal možnosti nahliadnuť do činnosti bratskej pokladnice, poučoval šafárov, akú má mať táto inštitúcia funkciu (podporovať chorého, práceneschopného, sirotu a vdovu, všeobecné dobro, poskytovať pôžičky za mierny úrok a hradiť časť pohrebných trov – o dôchodkoch sa nezmielil). Predpokladal, že sú šafári predsa len bližšie k bratskej pokladnici a podľa jeho inštrukcií upravila jej činnosť. Aby o bratskej pokladnici získal aspoň aký-taký prehľad, 23. 11. 1816 nariadil, aby sa vo výplatných listinách uviedlo, koľko peňazí z výplaty sa odvádza do bratskej pokladnice. Napokon Koháry predsa vyúčtovanie dostával a postupne si uzurpoval aj dispozičné právo s majetkom pokladnice. Vo vyúčtovaní bratskej pokladnice za rok 1816 bola položka na 110,26 zl. za víno. Podľa Koháryho víno neposlúžilo k všeobecnému dobru, preto navždy zakázal čerpať peniaze na pijatiku. Bolo totiž zvykom použiť peniaze z bratskej pokladnice na víno pri schôdkach bratstva a na fašiangy. Dňa 27. 1. 1817 prišli všetci robotníci do kancelárie a žiadali súhlas na uvoľnenie peňazí z bratskej pokladnice na fašiangovú zábavu. Vyhlásili, že sa tejto tradície nezrieknu, že sú to ich ťažko zarobené peniaze a ak im požiadavku zamietnu, prestanú platiť do bratskej pokladnice. Správa poslala ich žiadosť Kohárymu s odporúčením: „lebo sa to tak robí aj inde“.

V Kohárym sa stále ozývalo podnikateľské využitie bratskej pokladnice a preto mu značne prekážala ľadom ležiaca finančná hotovosť v nej. Dňa 20. 4. 1820 napísal, že hotovosť treba dať do obehu, rozpožičať ju robotníkom a okolitým roľníkom (ak viac ako 5 zl. a na dobu dlhšiu ako tri mesiace, tak na 5% úrok). Ani bratstvo ani správa závodu nemienila tieto Koháryho návrhy akceptovať. Pretože do Viedne chodili len otázky a výhovorky, Koháry 16. 8. podľa svojho vyvodeného práva disponovať bratskou pokladnicou (jej hotovosť pochádza zo mzdy, ktorú vypláca on!) nariadil za 1000 zl. zakúpiť účastiny uhorskej dvorskej komory. Šafári pochopili, že napätie okolo bratskej pokladnice vzrastá, preto hľadali vzájomné prijateľné východisko.

V lete roku 1822 bola veľká suchota. Pre nedostatok vody pracovali hámre iba s veľkým obmedzením a robotníci skoro nič nezarobili. Pretože pamätali aj na zimu, chceli v lete využiť priaznivejšie podmienky na nákup sena na prezimovanie hospodárskych zvierat. Začali sa preto obracať na správu závodu o pôžičku. Správa využila situáciu a z bratskej pokladnice dovolila rozpožičať do 50 zl. bezúročne. Takúto situáciu Koháry nepredvídal a prakticky jej ani čeliť nemohol. Dňa 16. 9. pôžičku na seno schválil s tým, že sa musia vrátiť najneskôr do roka a členovi bratstva nemožno požičať viac ako 30 zl.

Koháryho záujem o bratskú pokladnicu bol motivovaný snahou zlikvidovať akúkoľvek nezávislosť robotníkov a presúvať zodpovednosť a sociálnu starostlivosť o zamestnancov a ich rodinných príslušníkov na bratskú pokladnicu – t.j. na robotníkov samých. Aj správa závodu si uvedomovala, že je medzi dvoma protipólmi a vždy prvá, ktorá sa stretne s reakciou z oboch strán. Hotovosť v bratskej pokladnici naozaj potrebovala ako kompenzáciu sociálnopolitického napätia.

Príjmy bratskej pokladnice pozostávali výlučne z príspevkov robotníkov, napr. bratskú pokladnicu pri erárnom Hrončianskom komplexe dotoval až 58% zamestnávateľ. Výdavky bratskej pokladnice v Pohorelských železniarskych tvorili: plat učiteľa, lekára, paušálne odmeny cechmajstrovi, podpory vdovám, sirotám, dávky v dôchodku, podpory počas choroby. Celkové hospodárenie napr. v roku 1920 bolo: príjem 1492,09; výdaj 479,2; zostatok 1012,40 zl.

KONIEC KOHÁRYOVSKÉHO OBDOBIA

Najvýznamnejšou udalosťou z rokov 1823-1826 bolo spustenie nového hámra v Závadke. Mal dve skujňovacie a jednu vykúvaciu vyhňu. Dňa 8. 6. 1924 odstavili jednu skujňovaciu vyhňu v hornom hámri v Pohorelej, ktorý trpel nedostatkom vody a jej výrobnú kapacitu nahradil a prekonal nový hámor v Závadke. Celý výrobný komplex roku 1826 pozostával z vysokej pece a dvoch hámrov v Pohorelej s tromi skujňovacími vyhňami a z hámru v Závadke s dvoma skujňovacími a jednou vykúvacou vyhňou. Závod bol aj v rokoch 1823-1825 rentabilný a nemal nijaké dlhy.

Dňa 24. júna zomrel František Koháry a tak sa končí jedna etapa vývoja Pohorelských železiární. Všetky majetky prebral na prechodnú dobu kráľovský fišľ a v časti potom prešli na vdovu Koháryovú, ktorá sa vzdala tohto majetku v prospech zaťa Ferdinanda Juraja Coburga, manžela jej jedinej dcéry.

COBURGOVSKÉ OBDOBIE

Zmena vo vlastníckych pomeroch je nositeľom výrazne nových správnych, technických, výrobných, sociálnych a politických javov. Takýmto predelom je v dejinách Pohorelských železiární rok 1833. Ferdinand Coburg odstavil všetkých spoluvlastníkov, zlúčil obidva zdedené a čiastočne odkúpené komplexy (železiarne na Červenej Skale s prevádzkami vo Švábolke a Zlatne a železiarne v Pohorelej s prevádzkou v Závadke), správu preniesol do Pohorelej, tak vznikol Pohorelský železiarsky komplex. Začal s rozsiahlou modernizáciou všetkých prevádzok a výstavbou ďalších. V roku 1833 postavil prvú valcovňu plechov vo vtedajšom Uhorsku. V rokoch 1837-1839 vybudovali blízko pri tejto valcovni aj zlievareň s hámrami, nazvali ju po majiteľovi – Ferdinandova huta. V rokoch 1847 až 1850 bola postavená ďalšia nová železiareň – Augustová huta (Pohorelská Maša). V prevádzke tu boli dve valcovacie trate na tyčové železo a skujňovací hámor.

Pohorelský železiarsky komplex pozdĺž toku Hrona tvorili v roku 1844 2 huty, 15 vyhní, 3 hámre, 3 valcovne plechu a 2 valcovne železných tyčí.

Karol Pletka

..... VO VÍRE ČASU

ROČNÍK 1958

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2023/11, ročník XIX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreleji;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.